

PRATARMĖ

2009 metų gruodžio pabaigoje kukliai paminėjome 90-ąsias Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos metines. Deramai paminėti jubiliejų sukliudė pagrindinio jos pastato rekonstrukcija bei finansiniai nepritekliai. Todėl leidiniais, dedikuotais šiai datai, siekiama visuomenei pristatyti reikšmingiausius jos darbo barus.

Šiame mokslo darbų leidinyje publikuojami septynių Nacionalinės bibliotekos darbuotojų straipsniai, skirti skirtingoms kultūros paveldo sritims aptarti ir tuo pačiu parodantys, koks platus yra bibliotekos specialistų darbų spektras.

Milda Baranauskienė aptaria kortelinių katalogų ir nacionalinės retrospektyvinės bibliografijos retrokonversijos projektą, kuriuo siekiama sukurti greitesnę ir patogesnę prieigą prie informacijos apie Nacionalinės bibliotekos fondus bei šalies dokumentinį paveldą.

Nacionalinėje bibliotekoje saugoma turtinga žydų dokumentų kolekcija. Larisa Lempertienė nagrinėja maskilų periodikos ir žurnalistikos istorijos etapą, susijusį su Vilniumi, kur S. J. Finas 1844–1880 metais leido pirmuosius Rusijos imperijoje žydų periodinius leidinius.

Dokumentinio paveldo, esančio šios bibliotekos fonduose, analizei skirtas ir Jadvygos Misiūnienės straipsnis, kuriame labai išsamiai analizuojamos ir pristatomos XV–XVIII amžių Biblijos.

Viena reikšmingiausių Nacionalinės bibliotekos per tvarkų, sudariusių sąlygas Lietuvai kaip lygiavertei partnerei dalyvauti visuotinės bibliografinės apskaitos programoje, kaupiant ir skleidžiant bibliografinę informaciją apie mūsų šalies vertybių sistemą, kalbą, papročius ir šiuolaikinį kūrybinį vyksmą, užfiksuotą skelbiamuose dokumentuose, yra dokumentų bibliografinės apskaitos modernizavimas. Vieną šių darbo barų – retrospektyvinės bibliografijos rengimą 1999–2009 metais – apžvelgia Virginija Savickienė.

Apie vieningo požiūrio į kultūros paveldą formavimą, šio požiūrio įtvirtinimą strateginiuose Lietuvos kultūros politikos dokumentuose rašo Regina Varnienė-Janssen.

Silvija Vėlavičienė pateikia du straipsnius: viename aptaria Lietuvos išeivijos dokumentinio paveldo atsiradimą kuriamoje virtualioje elektroninio paveldo sistemoje, o kitame – atkreipia visuomenės dėmesį į lietuvių išeivijos archyvų paiešką ir išsaugojimą.

Jonas Mačiulis apžvelgia lietuviškųjų slapyvardžių atspindėjimą keliuose tarptautiniuose slapyvardžių sąvaduose.

Tradiciškai *Bibliografijoje* skelbiama kasmet vykstančių IFLA generalinių konferencijų medžiaga. Šiame leidinyje taip pat pateikiame užsienio autorių pranešimus, skaitytus 2009 metais Milane vykusioje 75-ojoje IFLA konferencijoje.

Kultūros kūrinių ir jų vaizdo pakaitalų aprašo, dokumentavimo ir katalogavimo praktinį vadovą *Cataloging Cultural Objects*, jo įtaką ir taikymą katalogavimo nuostatoms, skirtoms muziejų ir vaizdų bibliotekų bendruomenėms, aptaria Erin Coburn, Elisa Lanzi, Elizabeth O’Keefe, Regine Stein, Ann Whiteside.

Gordon Dunsire pristato naująjį metaduomenų standartą *RDA: Resource Description and Access*, skirtą informacijos išteklių turiniui aprašyti, palengvinti šio turinio identifikavimą ir prieigą prie jo susijusių modelių ir semantinio žiniatinklio kontekste.

Gabriella Contardi apžvelgia Italijos nacionalinę bibliotekų tarnybą (SBN) ir naująją SBN sistemą. Tai jungtinė bibliotekų paslaugų infrastruktūra ir bibliografinė apskaita.

Jan Pisanski, Maja Žumer ir Trond Aalberg straipsnyje „FRBR“izavimas: šviesi valstybinės bibliografijos ateitis“ nagrinėja konceptualaus modelio FRBR naudojimą bibliografinės informacijos pateikimo modernizavimui. FRBR leidžia panaikinti duomenų dubliavimą bibliografinių duomenų bazėse, padeda nustatyti tvarką ir gali linijines bibliotekų duomenų bazes paversti tikraisiais elektroniniais ištekliais.

Apie autoritetinių įrašų formato UNIMARC trečiojoje laidoje padarytus pakeitimus ir praplėtimus, sudarančius galimybę išsamiau aprašyti objektus ir tuo pačiu pagerinti prieigą prie jų, rašo Mirna Willer.

Barbara B. Tillett pateikia Tarptautinių katalogavimo principų (ICP) ataskaitą.

Straipsnių rinkinyje taip pat pristatomas leidinys *National Bibliographies in the Digital Age: Guidance and New Directions*, kurio parengime dalyvavo ir Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos atstovė.

Regina Varnienė-Janssen